

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Claudii Fleurii Abbatis Historia Ecclesiastica

Ab Anno Christi 1176. Usque Ad Annum 1203

Fleury, Claude

August. Vind. [u.a.], 1763

VD18 90118022

§. 21. Concilii Lateranensis Canones.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-66394](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-66394)

Sæcul. XII. ptuagesimo nono. Secunda, Feria IV.
 A C. 1179. sequentis Hebdomadæ, die decima quar-
 ta Martii. Tertia, Feria II. Passionis die
 decima nona ejusdem mensis.

§. XXI.

Concilio Lateranensis Canones.

to. 10. Conc.
 p. 1507.

In hoc Concilio Canones viginti septem
 conditi; quorum primus summam
 constituit: Ut Schismatis occasio tolla-
 tur, si in electione Papæ plena non sit
 Cardinalium concordia, ille Romanus E-
 piscopus recipiatur, cui, una tantum
 parte eligentium adversa, duæ aliæ suf-
 fragantur. Si quis autem tantum unius
 partis, aut paucioribus, quam duarum
 partium, suffragiis confusus nomen Epi-
 scopi usurpaverit, omni sacro ordine pri-
 vetur & Excommunicationi subiaceat,
 ac ipsi Communio non nisi in ultimis
 concedatur. Qui eum receperint iis-
 dem pœnis obnoxii sint. Salva auctori-
 tate Canonum, secundum quos majoris
 & sanioris partis sententia prævalere
 debet. Quia si in aliis Ecclesiis dubium
 supervenerit, id Superioris judicio pote-
 rit definiri; verum Ecclesia Romana Su-
 periorem non habet. Ordinationes, ab
 Octaviano, Guidone, & Joanne Stru-
 menti peractas, irritas esse censemus. Si
 qui Dignitates Ecclesiasticas, seu Benefi-
 cia ab his Schismaticis acceperunt, ca-
 reant

l. 2.

reant impetratis. Alienationes bono-
rum Ecclesiasticorum nullius sint firmi-
tatis. Illos vero, qui sponte juramen-
tum ediderunt, se schismati adhæsurus,
ab Ordinibus Sacris & Dignitatibus su-
spendimus.

Nullus in Episcopum eligatur, nisi
qui trigessimum ætatis annum egerit, &
de legitimo matrimonio natus sit, quem
etiam mores & scientia commendent.
Postquam autem electus & confirmatus
fuerit, ac Bonorum Ecclesiasticorum ad-
ministrationem acceperit, is ad quem
spectat, beneficia, quæ ante Episcopatum
habuerat, alteri libere conferat. Infe-
riora etiam Ministeria, qualia sunt Deca-
natus, Archidiaconatus & alia, quæ ani-
marum curam habent annexam, nullus
omnino suscipiat, nisi annum ætatis vi-
gesimum quintum attigerit. Si vero
intra tempus, quod Canones præfigunt,
vel ordinem Presbyteratus vel Diacona-
tus non acceperint, ab illo officio remo-
veantur. Clerici, si contra formam i-
stam quemquam elegerint, jure eligendi
priventur, & a Beneficiis suis per trien-
nium suspensi sint. Episcopus, si consen-
serit, potestatem has Dignitates con-
ferendi amittat.

Quandoquidem Apostolus se suosque
de labore manuum suarum sustentabat,
ut falsis Apostolis omnem cavillandi oc-
casio-

6. 4.

1. Theff. 1.

E 3

casio-

Sæcul. XII.

A.C. 1179.

2. Theff. 3.

Canones
Concilii La-
teranensis.

6. 5.

casionem subtraheret, & Fidelibus oneri non esset, emendatione dignum dignoscimus, quod Fratres nostri Episcopi ad Clericos suos invisentes tam graves eis existant, ut ad vendendum Ecclesiastica ornamenta interdum compellantur, & longi temporis victus brevis hora consumat. Quocirca statuimus, ut Archiepiscopi p̄rochias visitantes ultra quadraginta vel quinquaginta equos non habeant, Cardinales non ultra viginti quinque, Episcopi viginti aut triginta, & Archidiaconi septem. Decani autem & Decanis inferiores duobus equis contenti sint. Nec cum canibus avibusque ad venandum aptis proficiscantur. Non sumtuosas epulas quærant, sed cum gratiarum actione recipiant, quod honeste & competenter ipsis fuerit ministratum. Episcopi subditos suos vectigalibus & exactionibus gravare non præsumant, sed si supervenerit necessitas, auxilium ex caritate præstandum postulent. Episcopus si aliquem sine certo Titulo, de quo necessaria vitæ percipiat, in Diaconum vel Presbyterum ordinaverit, tamdiu ei victum ministrabit, donec ei stipendia vitæ Clericalis in aliqua Ecclesia assignaverit. Nisi forte ordinatus talis sit, qui de sua paterna Hereditate subsidium vitæ accipere possit.

Hic

Hic primo mihi occurrit Canon, nec Sæcul. XII.
enim antiquiorem scio, qui tituli patri- A. C. 1179.
monialis, vel potius patrimonii, loco ti-
tuli Ecclesiastici, mentionem faciat.

Ex abusu Appellationis nimium fre-
quentis, alius natus erat, nimirum quod
Episcopi quin etiam Archidiaconi, ut
appellationem subditorum suorum ante-
verterent, in non monitos sententiam
Suspensionis vel Excommunicationis fer-
rent. Concilium prohibet istud fieri,
nisi forte talis culpa sit, quæ ipso genere
suo excommunicationis poenam inducat.
Inferioribus vero præcipitur, ne sine
gravamine, vel antequam causa discus-
sa fuerit, appellent. Si vero appellans,
altero, qui appellatus fuerit, in iudicium
veniente, causam neglexerit, ad com-
pensationem expensarum damnetur.
Inprimis expensæ istæ ad Appellationem
Romam spectabant, quo Parti utrique i-
ter suscipiendum erat. Præcipue, in-
quiunt Patres, in Religiosis viris hoc
volumus observari, ne monachi vel alii
Religiosi, pro quacunque culpa corripien-
di, contra Regularem Prælati sui vel
Capituli disciplinam, sibi salubriter in-
iunctam, appellare præsumant.

In Canone septimo dicunt; Horri-
bile nimis est, pro Episcopis vel Abbati-
bus in Sede ponendis, aut pro instituen-
dis in Ecclesia sua Parochis, nec non pro

E 4 sepul-

c. 6.

c. 7.

Sæcul. XII.
A. C. 1179.

sepultura & exequiis mortuorum, Benedictionibus nubentium, seu aliis Sacramentis aliquid exigere, ita ut qui nihil habeat quod det, ista percipere non possit. Et frustra longa consuetudo obtenditur, quia tanto graviora sunt crimina, quanto diutius animam infelicem tenuerint alligatam. Novi census ab Episcopis vel Abbatibus Ecclesiæ non imponantur, aut reddituum partem sibi tribuant. Decanos, dato pretio, in Ecclesiis non constituent, qui ipsorum nomine Jurisdictionem exercent. Non promittant vel conferant Beneficia, antequam vacent, ne alterius mortis captandæ occasio præbeatur. Beneficia vacantia intra semestre tempus conferantur, secus Capitulum negligentiam Episcopi, Episcopus Capituli, & Metropolitanus utriusque suppleat.

6. 15.

4. 8.

6. 9.

Episcopi graves querelas contra recentes Ordines Militares Templariorum, & Hospitaliariorum afferebant. Hi enim Ecclesias de manu Laicorum recipiebant, in suis vero Ecclesiis Sacerdotes instituebant & amovebant, insciis Episcopis. Excommunicatos & Interdicto subjectos ad Ecclesiastica Sacramenta & sepulturam admittebant. Indulgentia privilegiorum sibi concessorum abutebantur; nam Fratres eorum ad mendicandum emissi non solum semel in anno, sed

sed sapius Ecclesias interdictas aperiri ^{Sæcul. XII.}
 jubebant, Fratres ex pluribus locis in ^{A. C. 1179.}
 societatem suam referebant, quos pri-
 vilegiatorum suorum participes efficie-
 bant. Ceterum tantos abusus non tam
 Præpositorum voluntas, quam Militum
 privatorum imprudentia pepererat, quos
 omnes Concilium Lateranense non so-
 lum in Militaribus, sed etiam in aliis Re-
 ligiosis Ordinibus damnavit.

Religiosi, cujuscunque sint Instituti,
 pretio non recipiantur. Superior reci-
 piens officio suo privetur, & ita rece-
 ptus ad Sacros Ordines non ascendat.
 Privato peculium non concedatur, nisi
 ratio officii id exigat. Apud quem in-
 ventum fuerit peculium, is excommu-
 nicetur, sepultura in loco communi Fra-
 trum privetur, nec Oblatio pro eo fiat.
 Abbas, qui ista neglexerit, deponatur.
 Prioratus vel quæcunque obedientia nul-
 li dato pretio conferatur. Priores Con-
 gregationum non amoveantur, nisi ob
 graves causas, vel ut transferantur ad
 majus officium & gradum altiorem.

Renovantur Decreta antiqua de con-
 tinentia Clericorum, quibus focarias ha-
 bere prohibentur. Clerici in Sacris Or-
 dinibus constituti negotiis sæcularibus
 non implicentur, prædiis non præficiantur,
 Jurisdictione sæcularibus competen-
 te non utantur, coram Judice Laico
 causis

c. 10.

c. 11.

c. 12.

E s

causis

Sæcul. XII. A.C. 1179. causidici officio non fungantur. Nullus
plura Beneficia possideat. Jam enim il-
la ætate non nulli, modum avaritiæ non
ponentes, vel sex vel plures Præbendas
percipere non horrebant, talesque qui-
bus annexa erat cura animarum, unde
nec in loco competente residere poterant,
nec munus Pastoris obire, dum interim
alii, digni Ecclesiæ Ministri, congrua
sustentatione carebant. Anathemate
feriuntur Laici, qui neglecta Episcopo-
rum auctoritate Clericos in Ecclesiis in-
stituebant & pro lubitu amovebant, aut
viros Ecclesiasticos in judicio suo stare
compellebant. Jus Patronorum defini-
tur, ita ut si plures sint, de electione u-
nius Presbyteri consentiant, qui Eccle-
siæ seruiat, aut ille præferatur, cui plura
suffragia favent. Si litigent, Episcopus,
quod optimum visum fuerit, decernat.
Ipse etiam Judex sit, & statuatur, si de Ju-
re Patronatus quæstio emerferit, quæ in-
tra menses tres * solvi non potuerit.
Prohibemus etiam, inquiunt Patres, ne
Laici Decimas cum animarum suarum
periculo detinentes in alios Laicos quo-
cunque modo transferre possint. Hoc
fundamento relinquuntur Laicis Deci-
mæ, quarum possessionem tempore hu-
jus Concilii tenuisse creduntur, ac De-
cimæ *infeudatæ* dicuntur.

Bona

Bona, quæ Clerici ministrando Eccle- Sæcul. XII.
 siæ acquisiverunt, tanquam ipsorum pro- A. C. 1179.
 pria, etiam post obitum, habeantur, sive
 testamentum condiderint, sive intestati
 decesserint. Ubi de causa communi Conc. Lat.
 deliberatur, semper illud prævaleat, quod c. 15.
 a majori & saniori parte Capituli fuerit
 constitutum, non obstante quacunque
 consuetudine ac juramento contrario.

Ut pauperes Clerici informari pos- c. 16.
 sint, in qualibet Ecclesia Cathedrali Ma-
 gister constituatur, cui competens bene-
 ficium assignetur, & qui gratis doceat.
 Id in aliis quoque Ecclesiis sive Monaste- c. 18.
 riis, ubi retroactis temporibus Scholasti-
 co census quidam destinati erant, resti-
 tuatur. Pro docendi licentia a nullo
 quidquam exigatur, nec viro idoneo li-
 centiam petenti ea denegetur, ne Eccle-
 siarum profectus impediatur.

Adjecta anathematis pœna, Rectori- c. 19.
 bus, Consulibus, aut civitatum Magistra-
 tibus interdicitur, ne Ecclesiis onera im-
 ponant, nec partem bonorum ad ex-
 truenda munimenta vel expeditiones
 bellicas conferre cogant, nec Jurisdictio-
 ni & auctoritati Episcoporum aliorum-
 que Prælatorum in subditos suos ita de-
 trahant, ut nihil potestatis eis superesse
 videatur. Istud ego de Jurisdictione sæ-
 culari accipiendum puto. Licet tamen
 a Clericis subsidium sponte conceden-
 dum

Sæcul. XII. dum petere, si necessitates publicæ pre-
 A. C. 1179. mant, & Laicorum facultates non suffi-
 ciant.

c. 20.

c. 21. 22.

Sup. lib.

LX. §. 41.

c. 25.

c. 23.

Ludi Equestres iterum damnantur. Induciæ Sacræ eo modo, quo suo loco explicavi, servandæ sunt. Nemo nova vectigalia aut alias exactiones sine auctoritate supremorum Principum impetret. Nempe etiam minorum gentium Dynastæ id sibi juris arrogabant. Usurarii excommunicantur; iidem sepultura Ecclesiastica non gaudeant, oblationes eorum non suscipiantur. Reprehenditur nimia severitas quorundam virorum Ecclesiasticorum, qui leprosos propriam habere Ecclesiam non tolerabant, cum ad Ecclesiam publicam non admitterentur. Concilium igitur statuit, ut ubicunque tot leprosi in Congregatione degunt magno numero, Ecclesiam sibi, Cœmeterium & Presbyterum habeant, quia procul a pietate Christiana esse dignoscitur hæc remedia innocentibus denegare. Iidem a persolvendis decimis hortorum & pecorum suorum eximuntur. Constitutionem ista antiquiorem de leprosorum Domibus non notavi.

c. 24.

A Communione Ecclesiæ præciduntur Christiani, quorum animos sæva cupiditas usque adeo occupavit, ut Saracenis arma, ferrum, ac ligna construendis

dis triremibus aptissima deferant. Aut ^{Sæcul. XII.} qui in piraticis Infidelium navibus regi- ^{A.C. 1179.} men & navarchi curam suscipere non erubescunt. Præcipitur, ut ista excommunicationis sententia crebro & solemniter per Ecclesias urbium maritimarum proferatur. Dynastæ & Consules civitatum bona reorum Fisco addicant, & ipsi Saracenorum adjutores si capiuntur, ejus a quo capti fuerint, mancipia sint. Excommunicationis quoque poenæ subduntur, qui Romanos aut alios Christianos, mercatus aut alterius honesti negotii causa navigantes, capiunt vel spoliant, vel alios naufragia passos, quibus ut fratribus succurrere tenentur, rebus suis exuunt. Judæis aut Saracenis servos Christianos domi habere quocumque demum prætextu non liceat. Testimonium Christianorum contra Judæos, sicut Judæorum contra Christianos, recipiatur. Bona Judæorum conversorum ferventur, nec liceat Optimatibus aut Magistratibus eos vel re minima spoliare. Qui aliquid eis ademerint excommunicationi subjaceant.

c. 26.

§. XXII.

Pœnæ Hæreticorum.

Ultimus Concilii Canon scriptus est in ^{c. 27.} hunc modum: *Quamquam Ecclesia- Leo ep. 15.* *sica Disciplina, sicut ait Beatus Leo, al. 93. ad* *cruen-* ^{Turib.}